

Centurio

Tätä kirjoitettaessa on joulukuun juuri takana. Joulun aikahan vie ajatukset runsaan kahden vuosituhannen takaisiin tapahtumiin ja silloin vallinneeseen maailmanjärjestykseen. Tuolloin olivat vallassa roomalaiset, jotka ovat olleet monen merkittävän asian ja kulttuurin alullepanijoita. Rooman vallan takasi voimakas ja järjestäytyneet armeija, jonka järjestys ja rakenne on ollut mallina vuosituhansien päähän. Roomalaisen sotaväen perusyksikkö oli legioona. Sen miesvahvuus oli noin 6 000. Legioona jakautui 10 kohorttiin ja tämä taas 30 manipulukseen sekä 60 centuriaan. Centurian päällikkö oli centurio eli sadanpäämies.

Kuinka moni on työelämässä tällainen tämän päivän centurio? Mitä tällaiselta centuriolta odotettiin ja mikä rooli hänellä oli silloisessa monenlaisten johtajien maailmassa?

Centurio oli aika lähellä legioonalaisia, hän jopa tunsi heistä useimmat. Tämä läheisyys edellytti huomattavaa legioonalaisten tehtävien ymmärtämistä ja hallintaa. Itse asiassa ne piti käytännössä osata tarvittaessa tehdä itse ja jopa hyvin. Hänen tuli kaikissa tomissaan olla mahdollisimman esimerkillinen ja tarvittaessa rynnätä ensimmäisten joukoissa vaikka myrskyn silmään.

Centurion piti myös ymmärtää legioonalaisiaan, heidän ongelmiaan ja vaikeuksiaan. Hänen piti osata kouluttaa, kannustaa ja motivoida heitä jatkuviin ponnistuksiin. Piti kestää moitteet ja kiittämättömyys, mutta myös iloita onnistuneista tuloksista ja antaa niistä kiitosta.

Centurion piti kuitenkin ymmärtää ja

kunnioittaa myös esimiestensä arvoja ja odotuksia. Esimiehet olivat jo usein selkeissä tehtävissä, jossa ihmiset alkoivat olla numeroita ja resursseja, joiden avulla piti saada tuloksia. Nekin piti osata esittää mitattuina ja selvinä, minkä takia centuriolta edellytettiin myös hallinnollisia taitoja ja hyvää arviointi- ja raportointikykyä. Resursseja annettiin niukasti, mutta tuloksia tuli saada yhä enemmän. Centurion tehtäväksi jäi usein se käytännön toimenpiteiden toteuttaminen, joilla tuloksia saatiin. Centurion piti joukkoineen myös kilvoitella muiden joukkojen kanssa ja osoittaa jatkuvasti, että oli ainakin yhtä hyvä kuin muut.

Kun olot olivat ankeita, oli opittava tulemaan toimeen sillä mitä oli tai omin voimin hankkia käytännön operaatioilla lisää resursseja ja materiaalia.

Jos hyvin kävi niin centuriolla oli apunaan hyviä tribuuneja, jotka jakoivat osaamisen ja tuloksien metsästämissä taidon centurion kanssa.

Legioonan komentajana oli legatus, joka oli usein poliitikko ja hänen tehtävänä oli palvella 3–4 vuotta sotajoukoissa, minkä jälkeen hän saattoi päästä maaherraksi. Mutta centuriot olivat ammattimiehiä, jotka eivät sitten ehkä muuhun kelvanneetkaan kuin toimimaan sadanpäämiehinä. Kun sattui aikoja, jolloin sota ei heitä työllistänyt ja legioonalaiset olivat kausityöttöminä, lienevät sadanpäämiehetkin olleet melko toimetomia.

Kaukaisissa maakunnassa saattoi sadanpäämieskin olla merkittävä mies, kuten ajanlaskumme alkuajan tarinoista voi päätellä. Sen sijaan rintamailla heitä

oli paljon eivätkä välttämättä juuri erotuneet toisistaan.

Centurio ei ollut iso herra mutta ei ehkä pienikään. Odotukset ja vaatimukset olivat aina merkittäviä ja niitä tuli joka suunnalta.

Missä määrin centurio hyödynsi tulos- tai laatujohtamista ja kehityskeskusteluja, ei ole tiedossa. BSC-järjestelmä tuskin oli kuitenkaan käytössä.

Huolimatta Rooman maailmanvallan oman aikansa täydellisyydestä, myös se rappeutui ja aikanaan tuhoutui. Tässä rappeutumisessa centuriot tuskin olivat osallisina, sillä eiköhän se alkanut legatusten piirissä.

Jürgen Grönfors

jurgen.gronfors@hel.fi